

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

172. An excommunicatus validè acceptet beneficium, si ante
excommunicationem fuerit ei collatum? Et quid dicendum est de antiquiori
Canonico, qui licet sit excommunicatus, an possit validè acceptare ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

dispensationem? Ex part. 4. tractat. 4. & Misc.
Resol. 56.

Sup. hoc in
Ref. seq. &
eius in
aliis §§. eius
primæ not.

§. 1. **T**alem acceptationem esse invalidam, docet
Coninch de *Sacram. disp.* 14. dub. 9. num. 78.
Hurtado de *excomm. disp.* 6. difficult. 3. num. 8. Covar-
ruyas lib. 3. var. cap. 16. num. 4. & alij, quia quod in
cap. postulasti, de cler. excomm. intenditur; est inhabi-
litare excommunicatum ad acquirendum beneficium,
id autem non minus fit annullando acceptationem
quam collationem, quia, ut experimur in cap. si tibi
absenti 17. de preb. in 6. acceptatione beneficij acquiritur
jus in illo, non quia sibi conferat tale jus qui ac-
ceptat, sed quia acceptat quod sibi ab altero offertur,
imò melius fit annullando acceptationem, quia per
hanc proxime acquiritur, & non per collationem,
seu oblationem nisi inchoativè. Addit etiam Hurta-
do ubi supra n. 10. & alij dictam acceptationem tem-
pore excommunicationis factam adhuc non vale-
re ut postea subsequuta absolutione acquiratur
beneficium, quia quamvis acceptatio illa quamdiu
non retractatur perseveret habitualiter adhuc post
absolutionem, quia tamen à principio fuit nulla, ideo
nequit postea convalescere & fieri valida.

2. His tamen non obstantibus dicendum est in su-
pradicto casu validam esse acceptationem beneficij,
ab eo, qui tempore collationis non erat excommuni-
catus, licet sit excommunicatus tempore acceptatio-
nis beneficij; & ita docet Turrianus de *cons. lib.* 2. di-
sp. 16. dub. 2. Valquez in 3. part. tom. 4. tract. de ex-
comm. dub. 6. n. 9. Alterius de *cons. tom.* 1. lib. 2.
disp. 6. cap. 5. Avila de *cons. part.* 2. cap. 6. disp. 5. dub. 8.
Præpositus in 3. part. D. Thoma quest. 3. de excommuni-
catione dub. 11. numero 67. Patius de *resignat. benef.*
lib. 20. quest. 8. num. 39. Sayrus de *cons. lib.* 2. cap. 5.
numero 11. & alij penes ipsos, quia jura solum irri-
tant collationem, & electionem beneficij, non ve-
rò acceptationem, nec aliam interpretationem ad-
mittunt, nam versantur in materia odiosa, ergo,
&c.

3. Hinc infertur quod Canonicus excommuni-
catus valide potest optare præbendam meliorem, & be-
neficium pinguius. Ita Vgolinus de *cons. tab.* 2.
cap. 13. §. 2. n. 15. Sayrus lib. 2. cap. 6. n. 13. Alterius
dum est, cur- loco cit. quicquid in contrarium asserat Filline. tom. 1.
lm ad lin. 12. cap. 5. n. 121.

4. Sed major difficultas est, an sit valida electio
& præsentatio facta tempore excommunicationis, sed
acceptata post obtentam absolutionem excommuni-
cationis, modò tempore acceptationis electores, &
præsentatores permanferint in sua prima voluntate?
Negativam sententiam docet Lessius lib. 2. c. 34. dub.
22. n. 119. Coninch de *Sacram. disp.* 14. dub. 9. n. 74. & alij,
quia in tali casu retineretur beneficium sine titulo,
cum titulus electionis fuerit invalidus, ut potè colla-
tus excommunicato, qui ad illum est inhabilis. Quod
confirmatur, nam frustra videretur impositus iste effe-
ctus excommunicationis, quia in tali casu quilibet
excommunicatus differre potest acceptationem do-
nec absolvatur.

5. Verùm Martinus Bonacina de *cons. disp.* 2.
quest. 2. punct. 4. §. 1. num. 10. licet supradictam opinio-
nem dicat esse veriorem & probabiliorem, nihilomi-
nus contrariam non existimat improbabilem, quam
tuetur Henriquez lib. 13. cap. 13. num. 1. in glossa lit.
D. Covarr. & alij, quos citat Sanchez de *matrimon.*
tom. 3. lib. 6. disp. 1. mon. 12. Et ratio est, quia in tali casu
prior electio, & præsentatio videtur ratificari, & ap-
probari per continuationem, seu permanentiam in
prima voluntate.

6. Notandum est etiam hic obiter, quod si peri-
culum imminet infamiae, seu scandali, excommuni-

catus occultus in electione, vel collatione beneficij, si
non tenetur suam excommunicationem prodere, quia
Ecclesia non censetur obligare in tali casu cum tanto
inconmodo, & ideo potest sine ullo scrupulo acce-
ptare beneficium, debet tamen postea quamprimum
occulte petere dispensationem. Ita Suarez de *cons. lib.*
disp. 13. sect. 1. num. 11. & alij.

RESOL. CLXXII

An excommunicatus valide acceptet beneficium si ante
excommunicationem fuerit ei collatum?

Et quid dicendum est de antiquiori Canonico qui licet sit
excommunicatus, an valide possit acceptare pingu-
rem Præbendam licet collatio suspendenda sit, donec
absolvatur? Ex part. 5. tit. 9. Resol. 102.

§. 1. **N**egativè respondet Raynaudus de monit. p. 2. Son-
cap. 2. num. 29. Hurtado disp. 6. de ex-
comm. difficult. 3. num. 8. Layman lib. 2. tract. 5. in 4. q. 1.
part. 2. cap. 2. quest. 3. num. 11. Coninch de *Sacram.*
disp. 14. dubio 9. num. 78. quia, ut patet ex cap. si
tibi absenti, de preb. in 6. non minus quis acqui-
rit jus in beneficium per validam collationem accepta-
tionem, quam per ipsam collationem, atque ipsa colla-
tio facta excommunicato est omnino invalida,
quia hic est incapax ad acquirendum jus in benefi-
cium, ergo similiter acceptatio ab eodem facta erit
invalida. Nec refert quod talis acceptatio sufficiat
ad declarandum consensum acceptantis, & quod
censetur in eo permanere donec absolutus sit, quia
etiam collatio facta excommunicato, sufficit ut
declaret collatorem habuisse verè voluntatem con-
ferendi tale beneficium, & potest in ea perma-
nere donec tollatur excommunicatio, & tamen ut
alter valide beneficium acquirat, debet secundo con-
ferri.

2. Dices esse diversam rationem, quia collatio con-
ferat verum jus alteri, acceptatio verò nullo modo,
sed tantum est conditio requisita ut collatio suum ef-
fectum operetur. Respondeo negando assumptum,
nam ut res aliqua fiat mea non minus dependet à meo
eius acceptantis consensu, quam ab alterius eandem
dantis, atque ideo utriusque consensus prout com-
ponit integrum pactum, est simpliciter causa acqui-
sitionis dominij.

3. Verùm his non obstantibus ipse Coninch fate-
tur contrariam sententiam esse probabilem, quam ab-
solutè præter Covarr. lib. 3. var. cap. 16. n. 4. tenet
Lessius lib. 2. c. 34. dub. 22. n. 118. Valquez de *excomm.*
dub. 6. Toletus lib. 1. c. 13. quia in cap. postulasti, quamvis
invalidetur collatio beneficij excommunicato facta,
non tamen acceptatio; addit quod in eo cap. tantum
invalidatur actio, per quam acquiritur jus ad benefi-
cium; acceptatione autem non acquiritur jus ad il-
lud, quia nullus sibi conferat jus, ergo, &c. Deinde
acceptatio solum est declaratio propriæ voluntatis,
qua certum est non privari per excommunicatio-
nem, l. ex facto, §. si quis rogatus 2. ff. ad SC. Trebelli-
num, & præsertim cum acceptatio ad factum potius,
quam ad jus pertineat.

4. Nec valet dicere quod licet per electionem, aut
collationem detur jus ad beneficium, & non per ac-
ceptionem ipsam, cum acceptans non det jus sibi
ipsi, sed accipiat illud ab electore, aut collatore, non
tamen acquiritur hoc jus, nisi per acceptationem
electionis, aut collationis, ut expresse dicitur in cap.
si tibi absenti, de preb. in 6. ergo quando acceptat
beneficium, tunc acquirit jus, sed quamdiu est excom-
municatus, est incapax acquirendi, ut supra dictum
est.

est, ergo etiam est incapax ad accipiendum beneficium, atque ita talis acceptatio nulla erit. Sed respondentur, hoc argumentum solum probare illam acceptationem non esse validam quantum ad acquisitionem juris, quod etiam nos fatemur, non tamen esse invalidam, quantum ad consensum declarationem, in quo sensu procedit nostrae conclusionis doctrina; itaque si post talem acceptationem absoluitur ab excommunicatione, non est opus alia nova collatione, aut acceptatione, sed cum primum absoluitur, acquirit jus in beneficium, & non antea: unde si post absolutionem moriatur, illud beneficium vacat de novo; sed verò si moriatur antequam absoluitur sit, etiam post acceptationem, quia in hoc posteriori casu nondum beneficium acquisierat, & ita non vacat de novo, quod attendendum est, ut sciamus ad quem ejus collatio pertineat. Ex quo infero quod si ille, qui ante excommunicationem obtinuerit literas ad beneficium vacaturum, tempore quo vacat, si sit excommunicatus, poterit illud acceptare virtute Bullarum, & acceptatio erit valida, ita ut post absolutionem non desideretur nova acceptatio, sed sola collatio, quia literae ad beneficium vacaturum non conferunt jus sine collatione, cum solum promittant collationem, quae fieri nequit durante excommunicatione, neque opus est ut fiat postea, & idem est de antiquiori Canonico, qui licet sit excommunicatus, potest valide acceptare pinguiorum praebendam, licet collatio suspendenda sit, donec absoluitur. Et ita hanc posteriorem sententiam praeter Doctores citatos ex Vasquez docet Turrianus lib. 2. disp. 16. dub. 2. & Mercerus de Sacram. 3. p. quest. 21. dub. 8.

RESOL. CLXXIII.

An excommunicatus privetur fructibus beneficij, ante excommunicationem legitime obtenti?

Et si excommunicatus est pauper, & fructibus indigeat ut sustentetur, an possit aliquid de fructibus percipere? Ex part. 5. tract. 9. Ref. 104.

Affirmative respondet Filiucius tom. 1. tract. 12. cap. 5. num. 129. Vgolinius de cens. tab. 2. cap. 12. Covarr. lib. 2. var. cap. 13. num. 8. Suarez de cens. disp. 13. sect. 2. Toletus lib. 1. cap. 13. & Mercerus in 3. p. 21. dub. 8. num. 6. quia, ait ille in c. pastoralis, de appellationibus, significat quod excommunicatus non faciat fructus suos, & simul rationem dat his verbis: Illi proventus Ecclesiastici merito subtrahuntur, cui Ecclesiae communio denegatur, quamquam particularius probari possit, quod excommunicatus sit ab officio suspensus, ergo etiam à fructibus, quia datur beneficium propter officium, sicut merces propter opus; favent enim verba capituli, si bene expendantur, est enim sermo de illo, in quem sententia excommunicationis lata est, & dicitur consequenter ipsum beneficium spoliari posse; id est, administratione & fructibus beneficiorum, deinde hunc effectum non impediri propter interpositam appellationem, eò quod excommunicatio secum trahat executionem. Verbum quoque, *subtrahuntur*, sonat ipsum factum, non autem praecceptum iudici privationis impositum.

2. Sed contrariam sententiam tenet Coninch de Sacram. disp. 14. dub. 9. num. 81. & Hurtadus disp. 6. de excomm. diff. 1. num. 2. ubi citat Vasquez & Navarr. & docet excommunicationem majorem non privare fructibus beneficij, ac proinde excommunicatum posse adhuc licet percipere fructus sui beneficij, dummodo per se, aut Vicarium satisfaciatur officio, & merito; quia excommunicatio ex eo quod generaliter est privatio communione fidelium, non privat dictis fructibus.

Tom. V.

fructibus, quia perceptio eorum non est communicare cum fidelibus, quia cuilibet excommunicato conferri possent, nec excommunicatio privat illos iure aliquo peculiari, quia si aliquo, maxime iure dicti cap. *pastoralis*, eo autem non fit, quia in eo cap. tantum est sermo de subtractione faciendâ per iudicem media sententia nova superaddita excommunicationi, quod illi, qui consulit Pontificem, supponit; interrogat enim an excommunicatus, qui excommunicatione jam incurta appellavit, possit, non obstant appellatione denunciari, seu publicari excommunicatus, & ad tempus spoliari beneficiis, id est proventus beneficiis; supponit ergo excommunicatione non spoliari, quia potius interrogaret, an excommunicatione ipsa maneret spoliatus, & Pontifex eo supposito responderi posse denunciari, & ei merito subtrahi proventus; sententia verò superaddita iudicis, sicut etiam actu superaddito excommunicationi denunciatur, & haec omnia docet Hurtado ubi supra, qui etiam addit, quod i quamvis de rigore juris excommunicatus eo ipso absque nova sententia iudicis esset privatus fructibus sui beneficij, consuetudine tamen non privatur, quia dicto iuri, quamvis esset, fuisset dicta consuetudine derogatum, & hanc opinionem tanquam probabilem admittit etiam Praepositus in 3. part. questione 2. de excomm. dub. 11. n. 68. ubi sic ait: Notandum communiori sententia excommunicatum privari fructibus beneficij antea obtenti, ex 8. verum, cap. *pastoralis*, de appellationibus, ex quo communius docetur ipso facto eis privari, & suos non facere, ac proinde obligari ad eorum restitutionem ante omnem sententiam. Aliqui tamen censent non privari ipso facto fructibus. Ita glossa in §. cit. ver. *subtrahuntur*, Avila c. 6. cit. disp. 6. dub. 1. Rebuffus repetit. in c. postulationis, num. 8. de clerico excommunicato & excommunicante; citatus à Suar. disp. 13. sect. 2. in fine, qui sentit saltem ex consuetudine non privari, ex qua sententia sequitur non teneri ad eorundem restitutionem ante sententiam iudicis, quod non videtur omnino improbabile, cum contrarium non sit ita evidens. Ita ille. Unde Mercerus ubi supra, licet suam opinionem putet esse veram ex dispositione juris, addit quod quia non solet excommunicatus privari fructibus beneficij sui, potest se conformare huic consuetudini, quia cum jus illud sit positivum, potest ei derogari per contrariam consuetudinem.

3. Sed stando in prima opinione, quaeritur, an si excommunicatus sit pauper, & fructibus indigeat ut sustentetur, possit aliquid de fructibus percipere? Affirmat Avila 2. part. disp. 6. dub. 5. conclus. 5. ejus fundamentum est, quod iste potest fructus restituendos dare pauperibus, ergo potest reservare sibi, cum non videatur peioris conditionis, quam ceteri pauperes. Confirmatur. Nemo obligatur rem alienam restituere, quia indiget ad sui sustentationem, ergo. Sed contrarium tenet Cornejo in 3. part. tract. 5. de cens. disp. 10. §. 6. dub. un. n. 4. quia cum haec sint bona Ecclesiae, non potest contra ejus voluntatem sibi usurpare quovis praetextu necessitatis non extremæ, quæ hic esse non potest, cum iste excommunicatus possit pro sua voluntate à contumacia discedere, & fructus percipere, & victum alio modo sibi procurare.

RESOL. CLXXIV.

An Beneficiarius, si incidat in excommunicationem, sit privatus fructibus, redditibus, seu distributionibus beneficij?

Sive excommunicatus sit curator animarum, sive

1 3

Cano